

เกียรติภูมิ คนคลองสาน

พระยามไหสวรรย์

อดีตรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์, ผู้นำความเจริญมาสู่ธนบุรีและคลองสาน

“พระยามไหสวรรย์” นามเดิม กอ สมบัติศิริ เกิดเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๐ ที่ตำบลหัวลำโพง ถนนพระราม ๔ จังหวัดพระนคร เป็นบุตรของนายฉายและนางนวม สมบัติศิริ

ท่านเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ สอบไล่ได้ตามหลักสูตรชั้น ๔ ได้รับใบเทียบความรู้มัธยมพิเศษ และเริ่มรับราชการครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๘ ในตำแหน่งนายเวรหนังสือ ในกรมเจ้าท่า กระทรวงนครบาล ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้โอนมาอยู่กระทรวงการคลัง จนกระทั่งได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคลังเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ และได้ลาออกรับบำนาญเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ถูกเรียกตัวกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นระยะเวลา ๑ ปี ก็ขอลาออก

พ.ศ. ๒๔๘๐ ได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทยให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครธนบุรี พ.ศ. ๒๔๘๔ ขณะที่เป็นนายกเทศมนตรี ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงพาณิชย์ด้วย เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลกิ่งหนึ่งและแต่งตั้งกิ่งหนึ่ง จึงขอตัวรับราชการด้านเดียว และได้เลื่อนเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ลาออกรับบำนาญ และ พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้รับเลือกเป็นนายกเทศบาลนครธนบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ลาออกรับบำนาญ

ตำแหน่งพิเศษหลังจากลาออก รับพระราชทานบำนาญแล้ว ท่านได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญคือกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์กรีซ, ประธานสภาเทศบาลนครธนบุรี, นายกเทศมนตรี, กรรมการทรงคุณวุฒิ สภาลูกเสือแห่งชาติ และ ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นคนแรก

ผลงานของพระยามโหสวรรค์

งานทางด้านการเมืองและเทศบาล ท่านเป็นนายกเทศมนตรีท่านหนึ่งที่อยู่หลายสมัยที่สุดในประเทศไทย การบริหารงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นข้อครหา ท่านมีวิธีการทำงานโดยใช้หัวใจไม่ใช้อำนาจในการสั่งการ

ระหว่างที่เป็นนายกเทศมนตรีนครธนบุรี ท่านคลุกคลีกับการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเรื่อยมา และได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ธนบุรีมาเป็นลำดับ เพราะธนบุรีในสมัยนั้นถนนหนทางมีน้อย ท่านได้ทำนุบำรุงและสร้างถนนหนทางโดยต่อถนนตากสินจากวงเวียนใหญ่ไปถึงดาวคะนอง สร้างถนนเจริญนคร ถนนมโหสวรรค์ และถนนต่อจากตลาดพลูไปภาษีเจริญ

สำหรับการตัดถนนเจริญนครส่งต่อจากถนนสมเด็จพระยาเลียบแม่น้ำไปยังบุคคโล และตัดถนนตากสินต่อจากถนนประชาธิปไตยถึงดาวคะนอง ซึ่งการตัดถนนทั้งสองสายนี้ ถ้ากระทำในสมัยปัจจุบัน เฉพาะค่าที่ดินก็ต้องเสียค่าชดเชยเป็นร้อย ๆ ล้าน แต่ท่านขอความเห็นใจจากชาวบ้านที่เป็นเจ้าของที่ดินโดยการไปมาหาสู่ เชิญมาประชุมเลี้ยงน้ำชากันบ้าง ในที่สุดก็ได้ที่ดินติดถนนโดยไม่ต้องเสียค่าชดเชยเลย แสดงถึงความสามารถ ความตั้งใจ และความบริสุทธิ์ใจของท่านที่จะสร้างบ้านเมืองเพื่อประโยชน์ของคนรุ่นหลังอย่างแท้จริง

งานด้านศาสนา

พระยามโหสวรรค์อุปสมบทเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ณ วัดปทุมคงคา ท่านเป็นผู้ที่มีศีลธรรมประจำใจอยู่เป็นนิจ ผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกับท่านทุกคนจะยอมรับว่าท่านมีความเมตตากรุณาเป็นอุปนิสัย การทำบุญกุศลของท่านส่วนใหญ่มุ่งไปในเรื่องการศึกษา เช่น ตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้นที่วัดอนงคาราม สำหรับเรื่องเกี่ยวกับธรรมะ ท่านเคยแต่งโคลงแปลพุทธภาษิต และเขียนบทความไว้บ้าง เช่น ทุกข์กับสุข, คนเราต้องมีศาสนา และความสุขผู้ปฏิบัติดี ฯลฯ

งานด้านสังคม

งานสังคมที่ท่านภูมิใจได้แก่ การรับตำแหน่งกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ประเทศกรีซประจำประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๒ และงานสังคมที่ท่านรักที่สุดก็คืองานของสโมสรโรตารีธนบุรี ซึ่งท่านได้ริเริ่มก่อตั้งเป็นคนแรก

ถึงแม้พระยามโหสวรรค์จะมีอายุล่วงเข้าวัยชราแล้วก็ตาม แต่ท่านก็มีสุขภาพสมบูรณ์และมีความจำแม่นยำ ท่านยังดำรงตำแหน่งประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานหรือที่ปรึกษาของบริษัทธุรกิจหลายแห่งอยู่จนวาระสุดท้าย ท่านเริ่มป่วยด้วยโรคหลอดเลือดอักเสบ และสัปดาห์สุดท้ายของชีวิตมีไข้หวัดใหญ่เข้าแทรก ทำให้ถึงแก่อนิจกรรมด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ สิริอายุ ๘๗ ปี